

WWW

Vad säger webbadressen?

INTRODUCERA KÄLLKRITIK | ÅK 7-9

Granska och förstå webbadresser

Lektionen ger en introduktion till vilken information webbadresser på internet ger och hur de är uppbyggda.

1

Webbadressens olika delar

<https://www.iis.se/internet-for-alla/guider>

Här har vi brutit ned en länk i sina olika beståndsdelar.

Adressdel	Vad betyder tecknen?	...och vad betyder det?
https://	Hypertext Transfer Protocol Secure	Den första delen av en webbadress (som också kallas länk eller URL) talar om för ditt webbläsarprogram vilken sorts teknik för dataöverföring som används. http är den vanligaste varianten, men även https, är vanligt. https talar om att det handlar om en server, vars kommunikation är krypterad, vilket gör den relativt säker för avlyssning.
www	World wide web	www är en subdomän, alltså en underdomän till iis.se. Den anger att det är en serverdator med webb-innehåll.

.iis	Domännamn	Domännamnet talar vanligen om vem som äger och/eller står som avsändare för innehållet som finns på adressen. Genom att använda tjänsten Whois på iis.se kan du ta reda på vem som äger domänen. I det här fallet är det IIS.
.se	Toppdomän	Via vissa toppdomäner kan du få reda på i vilket land adressen har sitt ursprung. Du hittar en fullständig lista över alla toppdomäner, där ingår även olika länders toppdomäner på: www.iana.org/domains/root/db/
/internet-for-alla/	Katalog eller avdelning	Nästa steg i just den här URL:en är en övergripande avdelning som heter "guider" på IIS webbplats. Efter toppdomänen, åt höger räknat, kan en webbadress se ut nästan hursomhelst. Exempelvis ser adressen till filmen om Webbstjärnan, ut så här: http://www.youtube.com/playlist?list=PL52D188A6756F40CD&feature=plcp
/guider	Underavdelning /webbsida	Det som ligger sist i webbadressen är webbsidan som du ser i din webbläsare.

1. Vad står http:// för?
2. Vad står https:// för?
3. Vad står URL för?
4. Vad står www för?
5. Vad är en subdomän?
6. Vad är ett domännamn?
7. Vad är en katalog?

2

Undersök olika domännamn

Undersök skolans webbadress. Ta reda på mer information om domännamnet genom att använda sökfunktionen "Sök domän" på internetstiftelsen.se¹ (det gäller om skolans webbplats ligger på en .se-adress, annars kan du använda sökfunktionen på [whois.com](https://www.whois.com)²). Svara på frågorna.

1. Vad fick du reda på om skolans domännamn?
2. Varför kan det vara viktigt att kunna ta reda på mer om ägaren bakom ett domännamn?
3. Undersök domännamnet "blogg.se". Vad får du reda på om det domännamnet?

1 <https://internetstiftelsen.se/sok-doman/>

2 <https://www.whois.com/whois/>

3

En lurig webbadress - vem står bakom den?

Arbeta tillsammans med en kompis. Plocka isär en lite extra klurig webbadress för att ta reda på vem står bakom den. Använd frågorna som stöd.

1. Vilket är domännamnet?
2. Vilken toppdomän ligger adressen på?
3. Varför tror ni att webbadressen ser ut som den gör?
4. Vem/vilka vill man låtsas vara?
5. Vill man lura någon? Motivera ert svar.

4

Sammanfatta

1. Varför är det bra att känna till de olika delarna av en webbadress? Diskutera!
2. Ge exempel på tillfällen då det kan vara viktigt att vara extra uppmärksam på hur en webbadress ser ut.